

УДК 378.4

Тетяна Москаль

Тернопільський національний педагогічний
університет імені В. Гнатюка
ORCID ID 0000-0002-4253-1163
DOI 10.24139/2312-5993/2020.03-04/118-128

**НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ ДИСКУСІЇ**

У статті висвітлено проблему навчання майбутніх учителів англійської мови професійно орієнтованої дискусії. Методи дослідження: вивчення й аналіз літератури з методики навчання іноземної мови, досвіду провідних науковців із досліджуваної теми. Результатами дослідження є опис етапів навчання дискусії та класифікація підсистеми вправ, розроблена відповідно до запропонованих етапів. Практичне значення дослідження полягає в описі етапів і підбірці технологій/методів для навчання студентів професійно орієнтованої дискусії з метою подальшого використання цих технологій майбутніми вчителями.

Ключові слова: дискусія, принцип активного/пасивного навчання, комунікативна компетентність, підсистема вправ.

Постановка проблеми. Говоріння як вид мовленнєвої діяльності відіграє важливу роль у вивченні англійської мови. Розвиток англомовної компетентності в говорінні – одне з головних завдань навчання іноземної мови в сучасній вищій освіті. Метою формування іншомовної комунікативної компетентності є не накопичення певного обсягу знань, навичок і вмінь, а здатність використовувати їх в іншомовному спілкуванні (Ніколаєва, 2013, с. 91).

Досягнення цієї мети значною мірою залежить від професійної компетентності вчителя іноземної мови і культури. Професійна компетентність учителя – це сукупність професійно-педагогічних компетентностей і наступний професійний ріст (Ніколаєва, 2013, с. 37).

Отже, забезпечення оптимальних умов для формування в майбутніх учителів англомовної компетентності в говорінні є актуальним питанням, що зумовлює пошук шляхів вирішення цієї проблеми.

Зауважимо, що підготовка майбутніх учителів англійської мови передбачає розвиток умінь підтримувати та вести бесіду, обмінюватися думками, аналізувати, аргументувати сказане, давати поради, відстоювати власну точку зору. Важливим для професії вчителя, власне, у роботі з учнями є розвиток критичного мислення, уміння взаємодіяти, співпрацювати, домовлятися, шукати і знаходити компроміс, при цьому поважати думку інших та вміти дійти згоди. Саме ці питання зумовили вибір теми дослідження та пошук оптимальних шляхів вирішення проблеми навчання майбутніх учителів професійно орієнтованої дискусії.

Аналіз актуальних досліджень. Дослідженням інтерактивного методу дискусії займалися іноземні науковці-методисти (С. Д. Брукфілд, С. Прескіл, Б. Г. Дейвіс, Х. С. Дейвіс, Дж. Хамер) та вітчизняні: Н. П. Андронік (навчання майбутніх учителів англomовної дискусії на основі автентичних поетичних творів); І. В. Зайцева (формування в майбутніх філологів компетентності в англійському діалогічному мовленні на засадах проблемних ситуацій); І. О. Сімкова (методика навчання англomовної професійно орієнтованої дискусії студентів інженерних спеціальностей); Н. М. Топтигіна (навчання дискусії на матеріалі художніх текстів у процесі вивчення англійської як другої іноземної мови). Питанню використання методу дискусії для розвитку вмінь говоріння студентів приділялася значна увага, проте питання навчання майбутніх учителів професійно орієнтованої дискусії є не вирішеним.

Метою статті є обґрунтування етапів та підсистеми вправ для навчання майбутніх учителів англійської мови професійно орієнтованої дискусії.

Методи дослідження. Під час проведення дослідження використовувалися такі методи: вивчення й аналіз літератури з методики навчання іноземної мови, а також узагальнення досвіду провідних науковців із досліджуваної теми.

Виклад основного матеріалу. Для забезпечення оптимізації навчального процесу, умотивованості студентів та учнів до навчання й модернізації сучасної освіти впроваджуються інноваційні технології та методи навчання.

Активне навчання знаменує собою перехід від переважно регламентувальних, алгоритмізованих, програмованих форм і методів організації дидактичного процесу до розвивальних, проблемних, дослідницьких, пошукових, що забезпечує народження пізнавальних мотивів та інтересів, умов для творчості в навчанні (Євтушевський, 2008, с. 14).

Активне навчання – це така організація та ведення навчального процесу, що спрямована на всебічну активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів за допомогою широкого, бажано комплексного використання як педагогічних (дидактичних), так і організаційно-управлінських засобів (Дичківська, 2004, с. 17).

Протягом багатьох років навчання говоріння полягало тільки у відтворенні вивченого матеріалу. Навчання іноземної мови відбувалося через розвиток репродуктивних навичок – здебільшого граматичних та орфографічних, що було неефективним під час спілкування за межами закладів освіти.

Навчання говоріння майбутніх учителів через дискусію є професійно орієнтованим і важливим у комунікативній поведінці студента. Метод «дискусія» має на меті колективне обговорення проблеми, під час якого учасники дослуховуються до думки кожного та, здебільшого, доходять спільної згоди. Формування у студентів умінь говоріння розвиває здатність

користуватися мовою залежно від конкретної життєвої ситуації. Відбувається навчання говоріння через саме говоріння.

Існує багато дискусійних форм інтерактивних технологій. Серед них наступні: «евристична» бесіда, презентація, «мозковий штурм», метод «круглого столу», метод «акваріуму», метод «світлофору», обговорення аудіо- і відеозаписів, рольова дискусія (Ніколаєва, 2010, с. 282).

Для успішного застосування методу «**дискусія**» на практиці розглянемо механізм організації ведення дискусії. І. В. Зайцева пропонує чотири стадії в структурі організації дискусії-обміну думками, а саме: організація дискусії (оголошення теми, визначення мети, поділ студентів на групи, вибір представника групи, установа регламенту дискусії), переддискусія/експозиція (постановка проблемного завдання, опис проблемної ситуації, обмін думками щодо проблемної ситуації в підгрупах, визначення загальної точки зору шляхом аргументації), власне дискусія (аргументація представника кожної підгрупи, представлення шляхів вирішення проблемної ситуації), аналіз дискусії (співставлення мети дискусії з отриманими результатами й висновками, оцінка результатів, виявлення їхніх позитивних і негативних аспектів, оцінювання роботи студентів, підбиття підсумків) (Зайцева, 2017, с. 6).

Ми дотримуємося думки, що організація ведення дискусії має три основні етапи: початковий, основний, заключний.

Початковий етап передбачає такі завдання:

- Представлення учасників групи.
- Повідомлення правил ведення та участі в дискусії.
- Повідомлення теми і мети дискусії.

На основному етапі відбувається підтримка балансу участі всіх учасників. Проголошуються й обговорюються питання за темою дискусії.

Під час завершального підсумкового етапу відбувається підбиття підсумків дискусії, коли розкриті всі питання або час дискусії вичерпано. Ведучий підсумовує основні ідеї, при цьому не надаючи перевагу власним. У кінці дискусії рекомендовано заощадити час, щоб кожний учасник міг висловити свою думку чи оцінку стосовно ведення дискусії, а за потреби – висловити незгоду з приводу питань, які обговорювалися. Підведення підсумків може здійснювати і один із учасників дискусії.

Важливим для організації успішного проведення дискусії є формування вмінь ведення дискусії в майбутніх учителів. Таке навчання дискусії можна поділити на певні етапи, які, на думку І. В. Зайцевої, є певними проміжками часу (період), що мають самостійне значення, цілі та завдання (Зайцева, 2017, с. 97).

Проблема етапів навчання дискусії досліджена такими вітчизняними науковцями-методистами: І. В. Зайцевою, Н. П. Андронік, І. О. Сімковою та Н. П. Топтигіною.

Н. П. Андронік виокремлює два етапи: підготовчий та основний. Метою першого є формування дискусійних умінь полілогічного мовлення для обговорення автентичних поетичних творів (АПТ), другого – розвиток дискусійних умінь полілогічного мовлення для обговорення АПТ (Андронік, 2009, с. 103).

Н. П. Топтигіна також пропонує розподіл навчання дискусії на два етапи: текстовий та післятекстовий. Етапи відрізняються вмінням створювати підготовлені висловлення на рівні фрази або непідготовлені монологічні висловлювання текстового рівня (Зайцева, 2017, с. 98).

Натомість, І. О. Сімкова виділяє три етапи: інформативно-підготовчий, на якому відбувається формування вмінь розпізнавати інформацію на основі аудіювання й читання, представлення власної аргументації, оцінювання альтернативних пропозицій; ситуативно-дискусійний як підготовка до дискусії і проведення дискусії; формування навичок реплікування і вміння аргументування, групування точок зору, розвиток умінь дискусії та констатувально-інтерпретативний розвиток умінь дискусії й формування висновків, перевірки засвоєння навчального матеріалу, аналіз дискусії (Зайцева 2017, с. 96).

І. В. Зайцева під час проведення експериментального дослідження на базі груп студентів першого курсу виділяє п'ять етапів навчання дискусії: пропедевтичний, організаційно-мотиваційний, інформативно-підготовчий, ситуативно-дискусійний і констатувально-інтерпретаційний. Така деталізація, на її думку, зумовлена відсутністю у студентів-першокурсників належного рівня сформованих умінь, необхідних для ведення дискусій (Зайцева, 2017, с. 11).

На основі аналізу запропонованих дослідниками етапів навчання дискусії можна зробити висновок, що спільним є те, що всі вищезгадані методисти виділяють підготовчий і основний етапи навчання, де перший передбачає підготовку до дискусії, а другий – її проведення.

І. О. Сімкова, у свою чергу, виділяє, окрім зазначених етапів, ще один, спрямований на підведення підсумків і аналіз проведеної дискусії.

Порівнюючи й аналізуючи вищезазначені етапи навчання дискусії, дотримуємося думки, що в навчанні професійно орієнтованої дискусії майбутніх учителів слід виділити три етапи:

1. Підготовчий етап.

Оскільки наше дослідження охоплює студентів 2-го року навчання, зазначимо, що майбутні вчителі вже мають базові навички та вміння роботи в дискусійних групах. Це зумовлено тим, що метод «дискусія» використовується під час практичних занять на першому курсі. З огляду на те, що формування організаційних умінь ведення дискусії в межах нового предмету є невід'ємною частиною навчання дискусії, акцентуємо увагу на доцільності формування організаційних умінь із перших аудиторних занять.

2. Активізація професійних знань – етап, що передбачає власне професійно орієнтовану дискусію з метою інтенсифікації комунікативних умінь з опорою на текст.

3. Констатувально-інтерпретаційний етап є підсумковим етапом навчання дискусії. На цьому етапі проводиться підсумок та рефлексія, проголошуються відгуки як студентів, так і викладача на проведену дискусію.

Навчання дискусії є ефективним для майбутніх учителів, коли дискусія базується на матеріалах професійно орієнтованих текстів. Ведення таких дискусій надає студентам можливість використовувати знання предмету, апелює до їхнього попереднього чи теперішнього досвіду, а також проєктує та моделює професійні вміння студентів на використання в майбутньому.

З урахуванням сформульованих нами етапів розроблено підсистему вправ для навчання майбутніх учителів англійської мови – студентів 2-го курсу професійно орієнтованої дискусії з опорою на фахові тексти.

Реалізація підсистеми вправ для навчання англомовної дискусії на основі професійно орієнтованих текстів передбачає три етапи: підготовчий, активізацію професійних знань та констатувально-інтерпретаційний етап.

Група вправ для формування організаційних умінь ведення дискусії співвідноситься з підготовчим етапом; група вправ для розвитку комунікативно-дискусійних умінь з опорою на текст співвідноситься з другим етапом; група вправ для формування і розвитку комунікативно-дискусійних умінь завершувати дискусію співвідноситься з констатуюче-інтерпретаційним етапом.

Таблиця 1

Підсистема вправ для навчання майбутніх учителів англійської мови професійно орієнтованої дискусії

Етап навчання	Групи/підгрупи вправ	Види вправ
Підготовчий	1. Група вправ для формування організаційних умінь ведення дискусії	Реплікування з використанням готових виразів/фраз/ мовленнєвих кліше
	1.1. Підгрупа вправ для формування умінь починати діалог	Продуктування ініціативних реплік
	1.2. Підгрупа вправ для формування умінь підтримувати бесіду	Прийоми:
	1.3. Підгрупа вправ для визначення мети дискусії	«Шумні групи» (Buzz Groups), «Один – вдвох – усі разом» (Think-Pair-Share)
	1.4. Підгрупа вправ для прогнозування змісту дискусії	Режим взаємодії: пари, групи та загальна група

Активізація професійних знань	2. Група вправ для розвитку комунікативно-дискусійних умінь з опорою на текст	Вправи, які містять відповіді на запитання Повідомлення або запит інформації Діалог-обговорення на основі прочитаного Діалог-обмін думками на основі апелювання до власного досвіду Обмін репліками (реактивні та ініціативні репліки) Прийоми: Метод «Круглий стіл», засідання експертної групи («Петельна дискусія») Режим взаємодії: пари, групи та загальна група
	2.1. Підгрупа вправ для формування і розвитку вмінь аналізувати інформацію тексту	
	2.2. Підгрупа вправ для формування і розвитку вмінь висловлення згоди чи незгоди	
	2.3. Підгрупа вправ для розвитку вмінь аргументувати свою думку	
	2.5. Підгрупа вправ для розвитку вмінь давати поради і реагувати на них	
	2.6. Підгрупа вправ для формування і розвитку вмінь висловлювати наміри	
Констатувально-інтерпретаційний	3. Група вправ для формування і розвитку комунікативно-дискусійних умінь завершувати дискусію	Створення власних діалогів (з/без використання природних опор (малюнки, схеми, слайди) для підведення підсумків Прийоми: «Два – чотири – усі разом» (Pyramid Discussion), прийом «Обговорення проблеми в загальному колі» Режим взаємодії: пари, мікрогрупи (3-4 студенти)/ групи та загальна група
	3.1. Підгрупа вправ для формування і розвитку вмінь підводити підсумки дискусії	
	3.2. Підгрупа вправ для формування і розвитку вмінь рефлексії/міркування	
	3.3. Підгрупа вправ для формування і розвитку вмінь висловлювати своє ставлення до проведення дискусії	

На першому етапі передбачено виконання вправ на формування вмінь починати діалог, підтримувати бесіду, визначати мету дискусії, прогнозувати зміст дискусії. На цьому етапі виконуються керовані рецептивно-репродуктивні та репродуктивно умовно-комунікативні вправи на імітацію, відповіді на питання, на запит певної інформації, а також повідомлення інформації.

Вправи другої підгрупи включають завдання, спрямовані на розвиток таких умінь у студентів: розуміння змісту текстів, обговорення професійної проблематики за змістом текстів, уміння висловити думку стосовно даної ситуації, уміння протиставляти свою точку зору іншим.

Вправи означеної групи імітують спілкування, наближене до того, що є в реальному житті. На цьому етапі використовують рецептивно-продуктивні, продуктивні комунікативні вправи нижчого рівня

(допускається використання вербальних опор для висловлення студентів), керовані/частково керовані вправи.

Характерною для виконання вправ цієї групи є групова взаємодія (робота в парах, мікрогрупах, групах та загальною групою). Учасниками спілкування є студенти, викладач дає певне комунікативне завдання.

На меті виконання вправ 3-го етапу є формування і розвиток умінь висловлювати свою думку та майбутні наміри, висловлення згоди чи незгоди, підведення підсумків дискусії, формування і розвиток умінь рефлексії/міркування, а також формування та розвиток умінь висловлювати своє ставлення до проведення дискусії. Вправи цієї групи є мінімально керованими.

На цьому етапі студенти виконують вправи, що відносяться до рецептивно-продуктивних комунікативних вправ вищого рівня, здебільшого без використання опор.

Режим взаємодії: робота в парах, мікрогрупах (3-4 студенти) / групах та в загальній групі.

Прикладом ефективних дискусійних технологій, які використовуються на семінарських заняттях майбутніх учителів із предмету «Методика навчання англійської мови в ЗНЗ» на трьох етапах навчання дискусії, слугують такі дискусійні прийоми.

Етап 1. Підготовчий етап

Група вправ для формування комунікативних умінь вести дискусію

Метод « Шумні групи» (Buzz Groups)

Мета: формулювати та розвивати навички діалогічного мовлення, навчаючись співпрацювати у групі

Кількість учасників: 24

Кількість груп: 8

Час: 30 хв.

Хід дискусії:

Цей метод є прикладом роботи великої групи студентів у малих підгрупах (по троє студентів у підгрупі). Усі 8 груп студентів обговорюють одночасно одне питання. Дискусія має назву «Buzz Groups», тому що в ході обговорення виникає шум (гудіння), як у ході інтенсивної дискусії в реальному житті.

Метод «Один – удвох – усі разом» (Think-Pair-Share)

Хід дискусії:

Кількість учасників: довільна

Час: 20 хв.

Етап 1. Усім студентам пропонується 1 питання для обмірковування індивідуально.

Етап 2. Студенти об'єднуються по двоє, обмінюються ідеями в парах.

Етап 3. Кожна пара студентів представляє результати спільного обговорення й обміну думками з усією групою студентів.

Етап 2. Активізація професійних знань

Група вправ для розвитку комунікативно-дискусійних умінь вести дискусію на базі професійно орієнтованих текстів, а також апелювання до власного досвіду.

Метод «Круглий стіл».

Мета: формулювати й розвивати навички діалогічного мовлення, навчаючись співпрацювати у групі.

Кількість учасників: 25

Кількість груп: 5

Хід дискусії:

Дискусія відбувається в 5-ти невеликих групах (по 5 студентів).

Етап 1. Студентам пропонуються питання для обговорення.

Етап 2. Студенти обмінюються думками в межах групи.

Викладач може виступати в ролі учасника одної з груп або спостерігати і контролювати всі групи по черзі.

Приєм «Засідання експертної групи» («Петельна дискусія») (Пометун та Пироженко, 2007).

Мета: формулювати та розвивати вміння говоріння; учитися співпрацювати з однолітками.

Кількість учасників: 24

Кількість груп: 4/6

Час: 30-60 хв.

Хід дискусії:

Етап 1. Усім студентам пропонується спільна проблема до обговорення. Відбувається обмін думками в групі з 4-6 учасників.

Етап 2. Після обговорення питання в малих групах відбувається виступ кожного члена групи перед аудиторією. Регламент виступу – 1-2 хв.

Етап 3. Констатувально-інтерпретаційний етап

Група вправ для розвитку комунікативних умінь завершувати дискусію, підводити підсумки, повідомляти про наміри, аналізувати ситуацію та рефлексувати.

Приєм «Обговорення проблеми в загальному колі».

Мета: прояснення певних положень, привертання уваги студентів до складних або проблемних питань у навчальному матеріалі, мотивація пізнавальної діяльності, актуалізація опорних знань тощо.

Кількість учасників: довільна

Час: від 5 до 10 хвилин.

Хід дискусії:

Етап 1. Пропонується запитання/тема для обговорення.

Етап 2. Обговорення триває навколо запропонованої теми. Студенти висловлюються за бажанням. Обговорення триває, доки є ті, хто бажає висловитися.

Етап 3. Викладач бере слово, якщо вважає за потрібне, наприкінці обговорення.

Технологія «Два – чотири – усі разом» (Pyramid Discussion)

Мета: формулювати й розвивати навички говоріння, а саме, діалогічного мовлення; спершу вчитися працювати в парах, потім у групах та в загальній групі, розвивати критичне мислення та вміння переконувати.

Кількість учасників: 24-26

Час: 30 хв.

Хід дискусії:

Етап 1. Під час використання дискусії «Два – чотири – усі разом» студенти працюють у парах, обговорюючи запропоновану тему чи проблему.

Етап 2. Дві пари об'єднуються (четверо студентів) під час обговорення тієї самої проблеми.

Етап 3. Кожних чотири студенти представляють результати обговорення в загальній групі.

Використання такого виду обговорення дискусійних питань надає можливість кожному студенту висловитися. Коли йде загальне обговорення, усі почуваються впевнено, оскільки кожний студент має можливість проговорити питання спочатку в парах, потім у групах із чотирьох учасників, а потім висловитися перед загальною групою.

Використання вищенаведених прийомів уможливорює ефективне ведення дискусії.

Результати дослідження. Результатами дослідження є систематизація та розробка етапів навчання дискусії та обґрунтування підсистеми вправ для навчання майбутніх учителів професійно орієнтованої дискусії. Ефективність використання підсистеми вправ апробовано на семінарських заняттях майбутніх учителів з предмету «Методика навчання англійської мови в ЗНЗ» (2 рік навчання, денна форма).

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Основним підсумком дослідження є обґрунтування етапів та підсистеми вправ для навчання майбутніх учителів англійської мови професійно орієнтованої дискусії.

Перспективу подальших досліджень убачаємо в практичній розробці комплексу вправ, а також підбірці прийомів і технологій, які можуть бути використаними на кожному етапі навчання майбутніх учителів ведення професійно орієнтованої дискусії англійською мовою.

ЛІТЕРАТУРА

Андронік, Н. П. (2009). *Навчання майбутніх учителів англійської мови на основі автентичних поетичних творів* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). Київ

- (Andronik, N. P. (2009). *Teaching future English teachers discussion on the basis of authentic poetic texts* (PhD thesis). Kyiv).
- Андронік, Н. П. (2009). *Навчання майбутніх учителів англомовної дискусії на основі автентичних поетичних творів* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). Київ (Andronik, N. P. (2009). *Teaching future English teachers discussion on the basis of authentic poetic texts* (PhD thesis abstract). Kyiv).
- Дичківська, І. М. (2004). *Інноваційні педагогічні технології*. Київ: Академвидав (Dychkivska, I. M. (2004). *Innovative pedagogical technologies*. Kyiv).
- Євтушевський, В. А., Канаєва, М. О. (2008). Управління інноваційним розвитком у вищих навчальних закладах України. *Проблеми освіти*, 54, 14 (Yevtushevskiy, V. A., Kanaieva, M. O. (2008). The management of innovative development at higher educational institutions of Ukraine. *Problems of Education*, 54, 14).
- Зайцева, І. В. (2017). *Формування у майбутніх філологів компетентності в англійському діалогічному мовленні на засадах проблемних ситуацій* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). Київ (Zaitseva, I. V. (2017). *Forming future philologists' competence in English language interaction based on problematic situations* (PhD thesis). Kyiv).
- Зайцева, І. В. (2017). *Формування у майбутніх філологів компетентності в англійському діалогічному мовленні на засадах проблемних ситуацій* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). Київ (Zaitseva, I. V. (2017). *Forming future philologists' competence in English language interaction based on problematic situations* (PhD thesis abstract). Kyiv).
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика* (2013). Ніколаєва, С. Ю. (загальн. ред.). Київ: Ленвіт (*Methodology of teaching foreign languages and cultures: theory and practice* (2013). In S. Yu. Nikolaieva (Ed). Kyiv: Lenvit).
- Пометун, О. І., Пироженко, Л. В. (2007). *Інтерактивні технології навчання: Теорія, практика, досвід*. Київ (Pometun, O. I., Pyrozhenko, L. V. (2007). *Interactive teaching technologies: Theory, practice, experience*. Kyiv).
- Пометун, О. І., Пироженко, Л. В. (2004). *Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання*. Київ: Видавництво А.С.К. (Pometun, O. I., Pyrozhenko, L. V. (2004). *A modern class. Interactive learning technologies*. Kyiv: A.S.K.).
- Сабат, С. (2014). Дискусія як метод інтерактивного навчання іноземних мов майбутніх фахівців сфери міжнародних відносин. *Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія міжнародні відносини*, 35, 252-258 (Sabat, S. (2014). Discussion as an interactive method in teaching foreign languages to future specialists of international relations. *Ivan Franko National University of Lviv Bulletin, International Relations Series*, 35, 252-258).
- Сисоєва, С. О. (2010). Інтерактивні технології навчання дорослих. *Рідна школа*, 11, 3-8 (Sysoieva, S. O. (2010). Interactive technologies of training of adults. *Native school*, 11, 3-8).
- Ніколаєва, С. Ю. (Ред.) (2015). *Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах*. Київ: Ленвіт (Nikolaieva, S. Yu. (Ed.) (2015). *Modern technologies of teaching foreign languages and cultures at general and higher education institutions*. Kyiv: Lenvit).

РЕЗЮМЕ

Москаль Татьяна. Обучение будущих учителей английского языка профессионально ориентированной дискуссии.

В статье освещена проблема использования дискуссии как метода интерактивного обучения студентов – будущих учителей английского языка. Методы исследования: изучение и анализ литературы по методике обучения иностранному языку опыта ведущих ученых по исследуемой теме. Результаты исследования

представляют описание этапов обучения дискуссии и классификацию подсистемы упражнений, разработанную в соответствии с предложенными этапами. Практическое значение исследования заключается в описании этапов и подборке техник/методов для обучения студентов профессионально ориентированной дискуссии с целью их дальнейшего использования будущими учителями.

Ключевые слова: *дискуссия, принцип активного/пассивного обучения, коммуникативная компетентность, подсистема упражнений.*

SUMMARY

Moskal Tetiana. Teaching professionally oriented discussions to pre-service teachers of English.

The article highlights the problem of teaching professionally oriented discussions to student teachers. The issues of active and passive learning principles have been studied in the article. The benefits of using active and interactive learning models as well as their role in teaching students have been studied and outlined. It has been proved that interactive form of learning is effective in the formation and development of students' speaking skills.

The aim of the article is to substantiate the stages and to describe the subsystem of exercises for teaching professionally oriented discussions to pre-service teachers. The following research methods: the method of study and analysis of theory, descriptive research and activity theory have been applied in the investigation.

The role of the formation of future teachers' communicative competence with the projection on the students' ability to form and develop secondary school students' speaking skills has been shown in the article.

The results of the investigation present the description of the stages of teaching discussion with their characteristics and the classification of the subsystem of exercises developed according to the suggested stages. The practical significance of the research is stipulated by the fact that the results of the investigation present the description of the stages of teaching discussions which can be used by instructors with the aim of developing student teacher' speaking skills. Techniques and methods for working on professionally oriented texts aimed at the formation and development of speaking skills have been selected and presented in the article.

Peculiarities and advantages of developing future teachers' speaking skills by the method of discussion have been revealed in the article. The use of the discussion method contributes to the formation and development of students' speaking skills, the ability to cooperate, to exchange ideas and to develop students' creativity.

The efficacy of the subsystem of exercises has been tested at the workshops in the subject of "Methodology of teaching English at a secondary school" (second-year students, full-time department). Our further research will be dedicated to the development of the subsystem of exercises as well as compiling methods and techniques effective for the formation of pre-service teachers' speaking skills through professionally oriented discussions.

Key words: *discussion, active/passive learning principle, communicative competence, subsystem of exercises.*